

Aan : De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Van : Werkkamer Asbest ODNL
Contactpersoon : Andrew Wiersma
Datum : 9 november 2018
Onderwerp : Analyse wijziging Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbo besluit) ivm werkbak aan een hijskraan

Context

Gelet op het asbestdakenverbod (31-12-2024) is er een extra behoefte aan het vervoer van personen in werkbakken, die daar niet voor bestemd of geschikt zijn. Het oneigenlijke gebruik heeft een te hoge vlucht genomen.

Gelet op TNO onderzoek is gebleken dat er momenteel een ruime beschikbaarheid is van werkbakken die bevestigd zijn aan hefwerktuigen voorzien van typekeur voor het vervoer van personen.

In een beperkt aantal gevallen (5%) zijn de gangbare arbeidsmiddelen – zoals een verreiker of hoogwerker - onvoldoende om sommige asbestdakdelen te kunnen saneren. Dan gebruikt men de ‘werkbak aan hijskraan’.

Werken met een dergelijke werkbak kent flinke risico's. Bij het verlaten van de werkbak op hoogte en het beladen van de werkbak. Werkbakken zijn instabiel en de kans er van af te vallen is heel groot. Cruciaal is dat personen in de werkbak zelf de werkbak moeten kunnen besturen (Bron: werken op hoogte, februari 2017 Inspectie SZW). En dat is dus niet het geval.

Een **werkbak** met een vast hekwerk rondom is ongeschikt bij asbestsanering. Toch blijft deze werkwijze - onder aangescherpte voorwaarden - mogelijk maar dan wel in uitzonderingssituaties. Daarnaast is het mogelijk gemaakt om een bepaald type werkbak, de zogenaamde **werkplatforms** aan hijswerktuigen (aan één zijde open) tijdelijk onder aangescherpte voorwaarden toe te staan voor de saneringsopgave tot eind 2024. Zo'n voorwaarde is bijvoorbeeld dat de persoon op een platform daar op moet blijven. Personen op dak mogen ook niet het platform betreden.

Vanaf 1-1-2025 wordt artikel 7.23d gewijzigd en beperkt tot alleen de werkbaksituatie er van uitgaande dat alle asbestdaken, ook de moeilijk toegankelijk dan ook zijn gesaneerd.

Wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit

Hoofdpijnen zoals de toelichting ons dat duidelijk maakt:

- Wijziging betreft het ombouwen van de huidige vrijstellingsregeling (7.23d) op het verbodsartikel (7.18): **Artikel 7.18 lid 4:** “Met een hijs- of hefwerktuig dat uitsluitend is bestemd en ingericht voor het vervoer van goederen, worden in de plaats van of tezamen met goederen geen personen vervoerd.”
- Het artikel (lees: vrijstellingsregeling) kan beperkt blijven tot een regeling specifiek voor werkbakken aan hijswerktuigen *vrij hangend aan kabel* (lees: werkbak aan kraan).
  - ➔ *Bij consultatie en oordeel Inspectie SZW staat PM. Tegelijkertijd staat in het IAK dat alleen Inspectie SZW is benaderd. Dit lijkt tegenstrijdig of is onvolledig. Een integrale beoordeling van deze Arbowijziging is daarmee bij deze inspraakronde dan ook niet geheel mogelijk.*
  - ➔ *In de toelichting staat dat de regeling beperkt is tot werkbakken aan hijswerktuigen (vrij hangend aan een kabel). De wettekst kent ook de werkplatform. Waarschijnlijk moet de toelichting iets aangepast worden.*
- In de toelichting wordt gezegd dat er een leidraad wordt ontwikkeld om te kunnen inschatten of het voor de hand ligt een werkbak in te zetten.
  - ➔ *Toezichthoudende instanties zoals Inspectie SZW en omgevingsdiensten dienen hierbij gezamenlijk betrokken te worden, maar mogelijk ook de Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK).*
- De artikelsgewijze toelichting is niet terug te voeren naar de specifieke lidnummers.

Uitgangspunten consultatieaankondiging

1. De voorgelegde wijziging van het Arbobesluit betreft een inhoudelijke wijziging.
  - ➔ *Hierbij wordt alleen gekeken naar de arbeidsomstandigheden. Naar het aspect milieu is niet gekeken. Bij het vallen van personen of asbestplaten uit een werkbak of werkplatform (instabiliteit gebruik kraan) is er direct milieu-impact. Met de wijzigingen zoals voorgesteld blijft dit risico aanwezig.*
2. Doelgroepen die door de regeling worden geraakt.
  - ➔ *Sectoren die gebruik maken van hijswerktuigen voor vervoer van personen, zoals de asbestsector. Er zijn meerdere doelgroepen die geraakt worden met dit besluit. Denk aan de opdrachtgevers en toezichthoudende organisaties, zoals de omgevingsdiensten. Met name in het kader van signaaltoezicht. Daarnaast is voor asbestdakplatenverwijdering o.b.v. sloopmeldingen ook de VNG (of: Vereniging Bouw en woningtoezicht – VBWT) een doelgroep: in die gevallen waarbij wettelijke asbesttaken nog niet zijn overgedragen aan omgevingsdiensten. Maar denk ook aan de NVVK.*
3. Verwachte effecten van de regeling voor de doelgroepen.
  - ➔ *Vermoedelijk wordt bedoeld dat binnen de asbestsector onterecht gebruik wordt gemaakt van de ‘werkbak aan kraan’ en dat dit met deze wijziging drastisch beperkt wordt en voor specifieke gevallen expliciet uitgezonderd is (tijdelijk, beperkt en onder strenge voorwaarden). Wat het effect is voor toezichthoudende instanties en hoe in de praktijk handhaving plaatsvindt is niet meegewogen. Het is onduidelijk wat het standpunt van de NVVK is met de wijzigingen (lees: aanvullende voorwaarden).*
4. IAK stuk. Onder 2. Wie zijn betrokken?
  - ➔ *Alleen Inspectie SZW wordt genoemd. Zowel omgevingsdiensten (signaaltoezicht) als aanpalende departementen hadden betrokken moeten worden.*

Uitgangspunten ontwerpbesluit

1. Afdeling Raad van State gehoord (...)

➔ *Bij alle AMvB's moet er een consultatieronde plaatsvinden bij de Raad van State. Is niet gebeurd. Moet dan nog plaatsvinden. Wordt er daarnaast gebruik gemaakt van de voorhangprocedure (neerleggen AMvB bij de Staten Generaal)? Zonder beeld van de RvS is een integrale reactie bij deze inspraakronde niet volledig mogelijk.*

2. Gezien het nader rapport van de staatssecretaris (...)

➔ *Om welk rapport gaat het? Zonder beeld van dit rapport van de staatssecretaris is een integrale reactie bij deze inspraakronde niet volledig mogelijk. Er zijn ons geen rapporten bekend. Of wordt hiermee het TNO rapport bedoeld?*

3. Artikel I

A

Artikel 7.23d wordt gewijzigd. Een tijdelijke situatie voor de asbestdakensaneringsopgave. En de situatie na de asbestdakensaneringsopgave. Dit is niet duidelijk terug te vinden in de teksten.

1) Artikel 7.23d Toepassing werkbakken en werkplatforms

➔ *Tijdslijn niet duidelijk. Vanaf 1 juli 2019 t/m 31-12-2024. Zo mogelijk vervalt dit eerder. E.e.a. afhankelijk van de stand der techniek.*

2) Artikel 7.23d Toepassing werkbakken

➔ *Tijdslijn niet duidelijk. Vanaf 1-1-2025.*

Onder 1.

➔ *Er worden definities genoemd. De definitie hijswerktuig ontbreekt. Wikipedia zegt daarover: "Met een **hijswerk** of **hijswerktuig** wordt iets omhoog of omlaag gebracht. Onder die definitie vallen alle hijswerktuigen, los van hoe deze zijn opgebouwd of er wel of geen kraan wordt gebruikt. En of de hefwerktuigen wel of niet zijn voorzien van typekeur voor het vervoer van personen. Is dit wel de bedoeling? De toelichting heeft het over 'werkbakken en werkplatforms vrij aan een kabel'. Artikel en toelichting dienen vermoedelijk beter op elkaar te worden afgestemd.*

Onder 3.

➔ *Er moet een schriftelijk werkplan worden gemaakt bij inzet van een werkbak of werkplateau aan het 'hijswerktuig' (lees: kraan). Moet dit gelezen worden als in 5% van de gevallen moet het werkplan (4.50) aangevuld worden hierop en ten algemene dient de RI&E van het bedrijf hierop te worden aangepast? In 5% van de gevallen zullen nog steeds relatief meer toezichthouders omgevingsdiensten dan inspecteurs van Inspectie SZW ter plaatse komen in de praktijk. Is het de bedoeling dat omgevingsdiensten dan het werkplan daarop bekijken? Hoe is het signaaltoezicht vorm gegeven? Zie ook opmerking onder 1.*

Onder 4.

➔ *Los van de bestaande meldingen via het LAVS lijkt er een aparte melding bij te komen het artikel lezende. Zoals het in het artikel staat is er een enorme impact te verwachten voor de toezichthouder (afhankelijk van opmerking 1). De toelichting spreekt zich daar ook niet over uit. Hoe moet dit begrepen worden?*

B Verwijzingen 'Artikel 9 verplichtingen van de werknemer' moeten aangepast worden door het gewijzigde artikel.

➔ *Zoals eerder genoemd ontstaan twee onderdelen:
Artikel 7.23d Toepassing werkbakken en werkplatforms
Artikel 7.23d Toepassing werkbakken*

- C Verwijzingen ‘Artikel 9.5 verplichtingen van zelfstandigen en meewerkende werkgevers’ worden aangepast op enkel het onderdeel onder artikel 7.18 Hijs- en hefwerktuigen v.w.b. het ‘verbodsartikel’.

- 4. Artikel II
  - A
(...)

- 5. Artikel III

Inwerkingtreding 1 juli 2019.

Algemene opmerkingen

Er zijn meerdere documenten van belang inzake de veiligheid en gezondheid. In de toelichting kan dit verduidelijkt worden. Het is verstandig dergelijke zaken goed te benoemen.

Zo is er een introductie van het schriftelijk werkplan. Dit omvat de uitvoering van in het bijzonder de asbestsanering middels kraan met werkbak. Hierin staan de overwegingen van de veiligheidkundige. Dit ‘schriftelijk werkplan’ kan gemakshalve toegevoegd en verwerkt worden in het reguliere werkplan asbestsanering (de gangbare praktijk). Er is daarnaast ook een Veiligheids- en gezondheidsplan. Dit V&G plan gaat over sec. de veiligheid van de medewerkers onder gezag van de (sloop)hoofdaannemer op de bouw-/slooplocatie zelf. Er bestaat ook een RI&E. Dat is een risico-inventarisatie en -evaluatie op bedrijfsniveau. In een dergelijk document worden de risico’s van de bedrijfswerkzaamheden beschreven. Een veiligheidsplan wordt in het kader van de omgevingsveiligheid opgesteld.